

Univerzita Karlova

Pedagogická fakulta

Katedra germanistiky

Posudek diplomové práce

Autor práce:	Bc. Marie Králová
Název práce:	Didaktische Bearbeitung der Jim Knopf Erzählung von Michael Ende mit dem Schwerpunkt auf den Literaturunterricht
Vedoucí práce	PhDr. Tamara Bučková, Ph.D.
Oponentka:	Mag. Christiane Poimer
Studijní program:	Učitelství všeobecně vzdělávacích předmětů pro základní a střední školy
Studijní obor:	Navazující magisterské studium – německý jazyk, český jazyk
Posudek vedoucí práce	

Celková charakteristika práce

Diplomová práce Bc. Marie Králové, jak již vyplývá z názvu, zabývá zprostředkováním literatury ve vyučování cizímu jazyku (dále jen VCJ). Vychází z významu literatury, ze spojení prožitku z uměleckého textu a interkulturního učení. Prvkem, na něž se práce zaměřuje, je využití textů ve VCJ s odpovídajícím zaměřením na literární texty. Z nich jsou jako příklad zvolena vyprávění o Jimu Knoflíkovi, která jsou spojována se jménem Michaela Endeho.

Volba diplomantky není nijak náhodná a lze ji vysvětlit vícerymi důvody, které se v práci konkrétně odrážejí. Michael Ende patří k nejvýznamnějším autorům německy psané literatury a nejproslulejším spisovatelům německy psané literatury pro děti a mládež, jejichž texty by v učení (se) německého jazyka a poznávání německé literatury neměly chybět. Michael Ende studoval na jednom z waldorfských gymnázií, a lze se domnívat, že i tato skutečnost jeho tvorbu ovlivnila. Diplomantka již více let působí jako učitelka německého jazyka na waldorfském lyceu – volbu autora lze tak ze strany diplomantky označit nejen jako logickou, ale – vzhledem ke škole, na níž byl didaktický projekt realizovaný – také za nanejvýš vhodnou.

Práce obsahuje všechny náležitosti a z obsahového i formálního hlediska odpovídá požadavkům kladeným na diplomovou práci. Diplomantka prokázala velmi dobrou znalost odborné literatury, schopnost reflexe sekundárních pramenů i celkovou dovednost tyto prameny citovat. Diplomová práce Marie Králové je sepsána v německém jazyce (celkem 90 stran textu), který má po jazykové i stylistické stránce velmi dobrou úroveň, odborně pasáže střídají úvahy blížící se odborným esejům, což odpovídá celkovému zaměření práce orientované na alternativní pedagogiku.

Komentáře a připomínky k jednotlivým částem práce

Hlavní část práce je rozdělena do tří velkých kapitol. První kapitola je věnována teoretickým východiskům práce s literaturou pro děti a mládež (dále jen LPDM) ve VCJ. Druhá kapitola se zaměřuje na osobnost Michaela Endeho se zřetelem k životní i tvůrčí etapě spojované se vznikem a prvními vydáními románu *Jim Knopf und Lukas, der Lokomotivführer* (v českém překladu Z. Slabihoudkové *Jim Knoflík a lokomotiva Ema*) a jeho pokračování *Jim Knopf und Wilde 13* (tento román v češtině dosud nevyšel). Třetí kapitola přináší náměty k práci s příběhy o Jimu Knoflíkovi.

Diplomantka si předsevzala pojmout dané téma komplexně, což byl vzhledem k významu a rozsahu tvorby Michaela Endeho i vzhledem k syntetickému pohledu na úlohu textů ve VCJ velmi obtížný úkol. Téma dokázala v průběhu psaní umně zužovat a cíl práce se jí podařilo splnit.

Drobné náměty lze mít k některým citacím, např. v poznámkách pod čarou, které jsou místy nejednotné (v několika případech, jako na str. 18 a 19, nejsou doplněny datem posledního náhledu), na str. 51 není v rozsáhlejší citaci dodržen font 11 a řádkování 1. Tyto formální výtky nijak nesnižují celkový charakter práce.

Na pasážích věnovaných literatuře ve VCJ oceňuji umné skloubení literárně didaktického a literárněvědného přístupu a začlenění významu filozofie R. Steinera ve vztahu k waldorfským školám. Na části věnované didaktické adaptaci próz o Jimu Knoflíkovi si cením metodického a obsahového popisu projektu v kapitole 3.3. Velmi kladně hodnotím také alternativní přístup diplomantky, který spočívá v odmítnutí provést čtenáře celým příběhem ve smyslu dějové linky obou románů a který jednotlivé náměty směřuje k prohlubování jednoho typu kompetencí, mezi něž se řadí literární, jazykové a interkulturní kompetence, které zastřešuje celostní rozvoj cizojazyčných čtenářů. Za velký přínos práce považuji širokou adresnost didaktické adaptace, v níž se objevují jak návrhy uzpůsobené stylu práce na waldorfských školách, tak návrhy pro běžné typy škol. Uvítala bych explicitní moderaci široké škály nápaditě vytvořených a různě zaměřených cvičení, díky které by více vyniklo sepětí s velmi pěkně vytvořeným konceptem adaptace.

Celkové hodnocení

Diplomovou práci považuji za velmi zdařilou a doporučuji ji k obhajobě.

Náměty k diskuzi při obhajobě

1. Na str. 28, v pozn. č. 28 popisujete čtení jako pasivní řečovou dovednost. Lze říci, že se jedná o nešikovně zvolenou formulaci, která je v rozporu s celkovým charakterem Vaší práce a která zřejmě jen unikla Vaší pozornosti. Mohla byste rozvést charakter čtení uměleckých textů? Zaměřte se jak na volnočasovou aktivitu, tak na VCJ.
2. Co bylo hlavním důvodem pro volbu příběhů o Jimu Knoflíkovi. Bylo logické předpokládat, že vzhledem k věkové kategorii Vašich studentů, i vzhledem k tomu, že Vámi představené romány nejsou českým čtenářům příliš známé, tato volba představuje určité riziko?